

צילום: איילה מילר, היחידה לאיכות הסביבה - נגב מזרחי

חושבים ירוק

ראיון מיוחד עם איילה אברהמי-גובר, מנהלת היחידה לאיכות הסביבה - נגב מזרחי

ויהווה בסיס לעבודה חינוכית בסביבה הכי קרובה לבית. אני מקווה שהתקציב יאושר בקרוב, כך שנוכל להתחיל בעבודה.

בתחום הקיימות, כרשות מובילה בתחום הסביבתי בוחנת המועצה את המשמעות של להיות "רשות ללא פלסטיק". תכלית המיזם היא הוצאת פלסטיק חד פעמי מהמועצה, מהחופים ומהשטחים הפתוחים, כאשר עיקר המשקל הוא בהיבט התיירות.

מהלך כזה יבחן עם כל הגופים השותפים במרחב במטרה לרתום אותם לתהליך ולגרום להצלחתו. אחד מהצעדים הראשונים יהיה לגייס גם את כל עובדי המועצה, כחלק מאמירה של הרשות וגם כדוגמה אישית. לאחרונה ניגשנו גם לקול קורא של המשרד להגנת הסביבה לרכישת מדיחי כלים לגני הילדים, במטרה לצמצם את השימוש בכלים חד פעמיים. כמובן שבמקביל נשלב הדרכות והסברה לילדים ולחברים. לאגף הסכנה הבריאותית והנזק הסביבתי כתוצאה משימוש בחד פעמי.

נדמה שהמלאכה הסביבתית פשוט לא נגמרת...

"מורכבות האזור, המודעות הציבורית הגבוהה והסטנדרטים הסביבתיים נמצאים במגמת עלייה תמידית. המועצה האזורית תמר בשיתוף היחידה הסביבתית מובילות קו מאוד ברור בנושא הסביבתי שהוא על סדר היום הציבורי ואני גאה על כך שהוא מקבל מענה בהתאם."

המהלך שאנחנו מבצעות ביחידה אינו טריוויאלי, שכן אין הרבה רשויות שראשיתהן הם אלו 'שמרימים את הכפפה' ובחרים להוביל מהלכים לפני המדינה. מה גם, שהתחלנו ללמוד על הנושא הבנו שכל המידע לגבי התחזית ומה הולך להיות במרחב שלנו, מסתיים צפונית לבאר שבע. זה מקומם, שכן היה עלינו להשקיע הרבה כדי לדלות את המידע החשוב הזה."

מה לגבי התכנון הסביבתי לטווח הארוך?

"מתבצעת עבודה מקיפה במגוון רחב של תחומים בנושאים הסביבתיים. בימים אלו התחילה הכשרה לבנייה ירוקה לעובדי המועצה הרלוונטיים, כאשר באוגוסט 2020 אושרו תקנות תכנון ובנייה לנושא בנייה ירוקה. הדרכה זו חשובה למועצה, בייחוד לאור העבודה שהתבצע של מתחם התיירות עיגנה את התקן, עוד לפני אישור התקנות. כלומר מלונות חדשים נדרשים ליישום, ודרושה התמחות והבנת הנושא בבדיקה."

דוגמה נוספת היא ליווי וייזום פרויקטים לשיקום שטחים פגועים לצרכי תיירות כגון - אזור תחנת שאיבה P88, שיקום מאגר חימר ועוד. על הפרק גם קידום סקר טבע למועצה, שיגיע מתקציבים שהגשנו למשרד להגנת הסביבה, ושיכללו מיפוי ערכי טבע ונוף מפגעי פסולת ומינים פולשים גם באזורים שאינם מוגדרים כשמורות טבע. הפרויקט ייערך בשיתוף מערכות החינוך והתושבים,

בהיבטים אלו תוך התחשבות במצב סביבתי קיים ועתידי (לאחר ביצוע צמצום פליטות מהמפעלים בהתאם לדרישות הרגולטיביות וללחות הזמנים לשיפור הסביבתי בתעשייה הקיימת). אנו מקפידות לשמור תמיד על גישה עניינית ומקצועית."

מה לגבי משבר האקלים. האם היחידה מגבשת תכנית להתמודדות עמו?

"זהו בהחלט נושא מהותי! בימים אלו אנו מקדמות תהליך, עם שלושת ראשי הרשויות שלנו, לכתיבת תוכנית היערכות לשינויי אקלים. זהו מהלך סופר חשוב, שמשפיע בהווה ובעתיד על איכות החיים באזור ועל התנאים מולם אנחנו, ילדינו והדורות הבאים יצטרכו להתמודד."

כחלק מהתהליך, בחודשים הקרובים מתוכננת הפקת ועידת אקלים אזורית בהובלת ראשי הרשויות, ארגון חיים וסביבה והוועדה לאיכות הסביבה.

אני חושבת שהגיע הזמן לפעולה וגם השטח כבר מוכן לכך. אי אפשר להתעלם מכך שהשינויים כבר כאן. כך למשל אנחנו יכולים לראות באזור שלנו עלייה בכמות ובמגוון החרקים, איחוי קיצון של שיטפונות ועוד.

בקורונה הבנו 'איך נראה משבר עולמי' וכמה משמעותי התפקיד של הרשות המקומית בניהול שלו, לצד חשיבות החוסן הקהילתי.

ביולוגי, מענה לתושבים במדידות רעש וקרינה. וכמובן, חינוך סביבתי, שהוא הבסיס להכלל."

כיצד נראה שיתוף הפעולה שלכם עם המועצה האזורית תמר?

"עם כל האתגרים שהמציאות מתיבה לנו, משמח מאוד לראות כי המודעות הסביבתית הולכת וגדלה. זה המקום להוקיר את פועלה של המועצה שמשקיעה משאבים רבים, באמצעות היחידה הסביבתית, בניטור ופיקוח על מפעלי התעשייה באזור. אני יכולה להעיד ממקור ראשון כי איכות הסביבה של תושבי המועצה נשמרת ומפוקחת בצורה טובה ועילה. לשמחתנו, אנחנו מצליחות לקדם פרויקטים התורמים באופן משמעותי לאיכות הסביבה ולאיכות החיים של התושבים במרחב."

איך היעד הזה מתממש הלכה למעשה?

"אתן לכם דוגמה. בימים אלו על הפרק הקמת מפעלים חדשים: שני מתקנים לייצור אמוניה, שתי תחנות כוח במפעלים, מפעל לפצלי שמן ועוד. כל אלו מלווים על ידינו מתחילת התהליך התכנוני תוך מיפוי ההשפעות הסביבתיות הצפויות יחד עם התפתחות התעשייה והכלכלה. תלונות הריח של התושבים הינן נושא מרכזי בקבלת ההחלטות שלנו. יחד עם זאת, בתכנון המרחב נלקחים בחשבון פתרונות לצמצום ההשפעות כתלות במיקומם המתוכנן. כל פרויקט שמגיע לשולחנו, נבחן

הוא בראייה המרחבית. לסביבה אין גבולות ומהלכים שקורים ברשות אחת יכולים להשפיע על רשויות אחרות. בסופו של יום, מהלכים משותפים לעיתים יכולים להיות הפתרונות הטובים לכולם.

בנוסף, היחידה הציבה לעצמה כמטרה לפעול למען מגוון נושאי הסביבה, החל מקידום הליכי פיתוח בר קיימא (הסתכלות על הדורות הבאים, תוך ניהול משאבים צודק ומעגלי) יחד עם פיקוח על יישום הרגולציה הסביבתית לצורך מניעה וצמצום של מפגעים סביבתיים.

כחלק מתהליכי הפיקוח, אנו מבצעות ביקורות לפליטות חומרים לסביבה תוך יישום תכניות להפחתה. המשימות מתמקדות בנושאים שלהם השפעה ישירה על תושבי האזור, כגון ניטור וצמצום מקורות ריח לא נעימים, ניהול כמויות החומרים המסוכנים ואחזקתם לצמצום טווחי סיכון, כוננות סביבתית 24/7 כמענה לאירועי חירום סביבתיים, בדיקת שפכי המפעלים והשפעתם על מקורות מים מתוירים, עבודה עם הרשות המקומית במענה לטיפול בפסולת מסוגים שונים כולל קידום תכניות אב לטיפול, ליווי ועודת התכנון והבנייה וועדות ההיגוי לתוכניות מתאר ארציות והנפקת חוות דעת סביבתית לתוכניות והיתרי בנייה.

היחידה הינה שותפה פעילה במיזמי פרויקטים לשטחים פתוחים, טבע ומגוון

המרחב הגיאוגרפי והיחיד במינו בו אנו מצויים, טומן לצידו גם אחריות סביבתית כבדת משקל. חלק מהמאמץ הכביר המתבצע 365 יום בשנה למען שמירה על המרחב והטבע היקרים לליבנו, הינו פועל יוצא של עבודה מאומצת עליה אמונה היחידה לאיכות הסביבה נגב מזרחי, המבצעת את עבודתה במסירות הראויה לכל הערכה.

על מנת להכיר את פעילות היחידה באזורנו, אנו שמחים להביא בפניכם ראיון מיוחד עם מנהלת היחידה, איילה אברהמי-גובר, אשר פורסת את משנתה בשיחה עם תובנות מרתקות.

איילה, ראשית נשמח להבין מהו ייעודה המרכזי של היחידה האזורית לאיכות הסביבה?

"היחידה אמונה על מכלול התחומים הנוגעים לאיכות הסביבה באזורינו. אנו פועלות בתחום השיפוט של יישובי תמר ערד וירוחם כאשר סך כל השטח עליו אמונה היחידה בהיבט הסביבתי משתרע על פני 1745 קמ"ר, כ-10% משטח המדינה. אנו פועלות על פי חוקים ונהלים סדורים של המשרד להגנת הסביבה ומציגות את מדיניותו בפני הרשויות."

מצד שני, אנו מייצגות את הרשויות בפני המשרד בשמירה על האינטרסים הסביבתיים שלהן, כי אנחנו בסופו של דבר אלו שנמצאים בשטח. הרעיון העומד מאחורי יחידה סביבתית המאגדת יחד כמה רשויות, הוא לא רק כלכלי, שכן היתרון שלנו